

	مرحله ۳: آزمون نوبت اول: علوم و فنون ادبی (۳)	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹
	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت آزمون: ۱۱۰ دقیقه
	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۵
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد).		
	تاریخ ادبیات (۲ نمره)		
۱	<p>درستی یا نادرستی هر یک از عبارت‌های زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) میرزا محمدصادق امیری فراهانی که بعدها از جانب ناصرالدین شاه به ادیب‌الممالک ملقب شد، فعالیت اصلی‌اش روزنامه‌نگاری بود. وی سردبیری روزنامه مجلس را بر عهده داشت.</p> <p>ب) بیت «آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی»، سرآغاز یکی از سروده‌های «فرخی یزدی» است.</p> <p>ج) ملک‌الشعراى بهار، علاوه بر آشنایی عمیق با زبان فارسی و ادبیات کهن، از مسائل روز جامعه نیز آگاهی داشت. او، با زبان حماسی و در سبک عراقی شعر می‌سرود.</p>		
۲	<p>کدام یک از چهار عبارت مشخص شده درباره زندگی «صبای کاشانی» نادرست است؟</p> <p>«فتحعلی خان صباى کاشانى، پرچمدار بازگشت ادبى و شاخص‌ترین شاعر دوره بازگشت ادبى است. صبا در</p> <p>(۱)</p> <p>مثنوى، قصیده و غزل داشت و در این قالب‌های شعری، آثاری چون «گلشن صبا» به تقلید از گلستان سعدی،</p> <p>(۲)</p> <p>«خداوندنامه» در بیان معجزات پیامبر (ص) و دلیری‌های حضرت علی (ع) از خود به یادگار گذاشت.»</p> <p>(۳)</p> <p>(۴)</p>		
۳	<p>نام پدیدآورندگان آثار زیر در کدام گزینه به درستی ذکر نشده است؟</p> <p>الف) شمس‌الدین و قمر (میرزا حسن خان بدیع) - سرگذشت حاجی بابای اصفهانی (جیمز موریه) - سه تابلوی مریم (میرزاده عشقی)</p> <p>ب) داستان باستان (محمدباقر میرزا خسروی) - تاریخ تطور نظم فارسی (محمدتقی بهار) - امثال و حکم (علی‌اکبر دهخدا)</p>		
۴	<p>کدام یک از حوزه‌های ادبی زیر، از عوامل مؤثر در رشد آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال‌های قبل از مشروطه بود؟</p> <p>الف) داستان‌نویسی ب) نمایش‌نامه‌نویسی ج) ترجمه د) روزنامه‌نگاری</p>		
۵	<p>تمام شاعران به جز از شاعران غزل‌سرای دوره بازگشت محسوب می‌شوند.</p> <p>الف) سروش اصفهانی ب) نشاط اصفهانی ج) مجمر اصفهانی د) فروغی بسطامی</p>		
۶	اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامه فارسی پرداخت، (میرزا آقا تبریزی - میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل) بوده است.		
	سبک‌شناسی (۲ نمره)		
۷	<p>درستی یا نادرستی هر یک از عبارت‌های زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) در شعر عصر بیداری نگرش شاعران و نویسندگان نسبت به جهان درون تغییر یافت.</p> <p>ب) بسیاری از نثرهای دوره بیداری به‌ویژه نثر داستانی به موضوع تنفر از خرافات می‌پردازد.</p> <p>ج) شعر فارسی پیش‌تأثر از نثر فارسی در دوره بیداری قید و بندهای نثر مصنوع و فنی را کنار می‌گذارد و گزارشی و ساده می‌شود.</p>		

	مرحله ۳: آزمون نوبت اول: علوم و فنون ادبی (۳)	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹
	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت آزمون: ۱۱۰ دقیقه
	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۵
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد).		
۸	<p>همه گزینه‌ها درباره نثر دوره بیداری درست است، به جز</p> <p>الف) در نثر این دوره، واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا کم‌تر می‌شود.</p> <p>ب) از شاخه‌های ارزنده‌ای که در نثر عصر بیداری چشم‌نواز است، طنز سیاسی - اجتماعی است.</p> <p>ج) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی اول شخص در بعضی از صحنه‌های داستان است.</p> <p>د) برخلاف نثر دوره‌های پیش، عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بیجا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.</p>		
۹	<p>جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.</p> <p>الف) گرایش به قالب‌های کم‌کاربرد یا نوین مثل (مستزاد و چهارپاره) زمینه را برای ظهور فراهم کرد.</p> <p>ب) دشمنی با استعمار و استبداد یکی از موضوعاتی بود که در نثر بسیار مورد توجه قرار گرفت.</p>		
۱۰	بنیادی‌ترین تفکر مشروطه‌خواهان (آزادی - قانون) بود.		
۱۱	<p>در مصراع اول بیت زیر کدام یک از درون‌مایه‌های شعر دوره بیداری دیده می‌شود؟</p> <p>«یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران / تنها به قفس ماند، هزاران همه رفتند»</p> <p>الف) وطن ب) توجه به مردم ج) تعلیم و تربیت جدید د) آزادی</p>		
	موسیقی شعر (۶ نمره)		
۱۲	<p>در ابیات زیر انواع وزن «همسان تک‌لختی، همسان دولختی و ناهمسان» را مشخص کنید.</p> <p>الف) گشته‌ام در جهان و آخر کار / دلبری برگزیده‌ام که می‌رسد</p> <p>ب) آب زنید راه را هین که نگار می‌رسد / مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد</p> <p>ج) دلم سر به هامون رها می‌پسندد / سرم بالش از صخره‌ها می‌پسندد</p>		
۱۳	<p>نشانه‌های هجایی کدام بیت را می‌توان به دو صورت «همسان و ناهمسان» بُرش آوایی زد؟ نظم کدام برش بر دیگری برتری دارد؟</p> <p>الف) از کرده خویشتن پشیمانم / جز توبه ره دگر نمی‌دانم</p> <p>ب) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان‌بین / کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت</p>		
۱۴	<p>کدام بیت‌ها از نظر وزن با هم یکسان هستند؟</p> <p>الف) جانا نظری که ناتوانم / بخشا که به لب رسید جانم</p> <p>ب) برداشته دل ز کار او بخت / درماند پدر به کار او سخت</p> <p>ج) بیا به خانه آلاله‌ها سری بزنیم / ز داغ با دل خود حرف دیگری بزنیم</p>		
۱۵	<p>وزن کدام مصراع در مقابل آن نادرست آمده است؟</p> <p>الف) ای سرو بلندقامت دوست (مستفعل فاعلات فعلین)</p> <p>ب) لبخند تو خلاصه خوبی‌ها است. (مستفعلن مفاعله مفعولن)</p> <p>ج) راستی کن که راستان رستند (فاعلاتن مفاعله مفعولن)</p> <p>د) درد عشقی کشیده‌ام که می‌رس (فاعلاتن مفاعله مفعولن)</p>		

	مرحله ۳: آزمون نوبت اول: علوم و فنون ادبی (۳)	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹												
	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت آزمون: ۱۱۰ دقیقه												
	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۵												
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد).														
۱۶	<p>با توجه به بیت «به حُسن و خلق و وفا کس به یار ما نرسد/ تو را در این سخن انکار کار ما نرسد» الف) جدول زیر را کامل کنید.</p> <table border="1" data-bbox="320 387 1273 555"> <tr> <td data-bbox="320 387 496 443">(الف)</td><td data-bbox="496 387 671 443"></td><td data-bbox="671 387 847 443"></td><td data-bbox="847 387 1023 443">(ب)</td></tr> <tr> <td data-bbox="320 443 496 499"></td><td data-bbox="496 443 671 499">(ج)</td><td data-bbox="671 443 847 499"></td><td data-bbox="847 443 1023 499"></td></tr> <tr> <td data-bbox="320 499 496 555">(د)</td><td data-bbox="496 499 671 555">(هـ)</td><td data-bbox="671 499 847 555"></td><td data-bbox="847 499 1023 555">(و)</td></tr> </table> <p>ز) در این بیت شاعر دو بار از اختیار زبانی حذف همزه استفاده کرده است. (درست / نادرست)</p> <p>ح) در این بیت یک اختیار زبانی «تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند» دیده می‌شود. (درست / نادرست)</p>			(الف)			(ب)		(ج)			(د)	(هـ)		(و)
(الف)			(ب)												
	(ج)														
(د)	(هـ)		(و)												
۱۷	<p>اختیارات شاعری زبانی به کاررفته در بیت زیر را مشخص کنید. «خَلَد گر به پا خاری آسان برآید/ چه سازم به خاری که در دل نشیند؟»</p>														
۱۸	<p>تقطیع نمونه‌های زیر، به صورتی که بین کمانک آمده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ الف) جادویی (–U–) ب) درخت دوستی (U– – –U–)</p>														
۱۹	<p>در بیت زیر واژه‌ای بیابید که مصوت بلند «ی» در آن همواره کوتاه تلفظ می‌شود. «بیا تا قدر یکدیگر بدانیم/ که تا ناگه ز یکدیگر نمایم»</p>														
۲۰	<p>با توجه به بیت «پس سوی کاری فرستاد آن دگر/ تا از این دیگر شود او با خبر»، درستی یا نادرستی هر یک از عبارتها را مشخص کنید. الف) در این بیت هر سه اختیار زبانی (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه- حذف همزه- کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند) به کار رفته است. (درست- نادرست) ب) مصوت بلند/ و/ در کلمه «سو» هیچ‌گاه کوتاه نمی‌شود. (درست- نادرست)</p>														
	زیبایی‌شناسی (۶ نمره)														
۲۱	<p>آرایه مناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی/ من از آن روز که در بند توأم، آزادم (تلمیح- تضمین) ب) فرو رفت و بر رفت روز نبرد/ به ماهی نم خون و بر ماه گرد (تضاد- لف و نشر)</p>														
۲۲	<p>در کدام بیت آرایه «تناقض» به کار رفته است؟ با ذکر دلیل توضیح دهید. الف) این که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را/ روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع ب) گوش ترحمی کو کز ما نظر نپوشد/ دست غریق یعنی فریاد بی‌صدایم</p>														
۲۳	<p>در کدام یک از بیت‌های زیر، آرایه «تلمیح» به کار رفته است؟ آن را مشخص کنید. الف) یار بی‌پرده از در و دیوار/ در تجلّی است یا اولی‌الابصار ب) بهر این فرمود رحمان ای پسر/ کل یومٍ هُوَ فی شأن، ای پسر</p>														

	مرحله ۳: آزمون نوبت اول: علوم و فنون ادبی (۳)	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹													
	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت آزمون: ۱۱۰ دقیقه													
	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۵													
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد).			نمره												
۲۴	با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می‌ریزد آن زر می‌زند» الف) «لف اول» و «نشر دوم» را بیابید و بنویسید. ب) نوع «لف و نشر» را مشخص کنید.			۰/۷۵												
۲۵	برای هر یک از بیت‌های ستون «الف» یک آرایه ادبی از ستون «ب» انتخاب کنید. (در ستون «ب» یک مورد اضافی است).			۱												
<table><tr><td>الف</td><td>ب</td></tr><tr><td>الف) اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت / کشیدم، از تو کشیدم، شنیدم، از تو شنیدم</td><td>(۱) تلمیح</td></tr><tr><td>ب) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروzy / از این باد ار مدد خواهی، چراغ دل برافروzy</td><td>(۲) لف و نشر</td></tr><tr><td>ج) این که چون منیژه لب چاه می‌نشست / گریان به تازیانه افراسیاب رفت</td><td>(۳) تضمین</td></tr><tr><td>د) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی</td><td>(۴) تضاد</td></tr><tr><td></td><td>(۵) تناقض</td></tr></table>					الف	ب	الف) اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت / کشیدم، از تو کشیدم، شنیدم، از تو شنیدم	(۱) تلمیح	ب) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروzy / از این باد ار مدد خواهی، چراغ دل برافروzy	(۲) لف و نشر	ج) این که چون منیژه لب چاه می‌نشست / گریان به تازیانه افراسیاب رفت	(۳) تضمین	د) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی	(۴) تضاد		(۵) تناقض
الف	ب															
الف) اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت / کشیدم، از تو کشیدم، شنیدم، از تو شنیدم	(۱) تلمیح															
ب) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروzy / از این باد ار مدد خواهی، چراغ دل برافروzy	(۲) لف و نشر															
ج) این که چون منیژه لب چاه می‌نشست / گریان به تازیانه افراسیاب رفت	(۳) تضمین															
د) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی	(۴) تضاد															
	(۵) تناقض															
۲۶	در بیت زیر آرایه مراعات نظیر، بین کدام واژه‌ها ایجاد شده است؟ مشخص کنید. «بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت / شور شیرین به سر هر که فتد، کوهکن است.»			۰/۲۵												
۲۷	در ابیات زیر یک «لف» مناسبی برای «نشرهای» مشخص شده بنویسید. «به روز نبرد آن یل ارجمند / به شمشیر و خنجر به گرز و کمند برید و درید و شکست و بیست / یلان را سر و سینه و پا و دست»			۰/۲۵												
۲۸	در بیت زیر قسمت‌های مشخص شده، نشان‌دهنده کدام آرایه ادبی است؟ «گواه رهرو آن باشد که <u>سردش</u> یابی از <u>دوزخ</u> / نشان عاشق آن باشد که <u>خشکش</u> بینی از <u>دریا</u> »			۰/۲۵												
۲۹	شاعر در بیت زیر با استفاده از کدام آرایه ادبی، توانسته است مقصود خود را بهتر بیان کند؟ آن را در بیت نشان دهید. «مکن گریه بر گور مقتول دوست / قل الحمدلله که مقبول اوست»			۰/۵												
۳۰	در بیت زیر، قسمت‌هایی را که نشان‌دهنده آرایه «متناقض‌نما» است نشان دهید. «فلک در خاک می‌غلتید از شرم سرافرازی / اگر می‌دید معراج ز پا افتادن ما را»			۰/۵												
۳۱	در بیت «می‌خورم جام غمی هر دم به شادی رخت / خرم آن کس کاو بدین غم شادمانی می‌کند» گزینه صحیح کدام است؟ الف) تلمیح - تضمین ب) متناقض‌نما - تضاد ج) تضمین - متناقض‌نما د) لف و نشر - تضاد			۰/۲۵												
۳۲	کدام آرایه در حوزه بدیع معنوی بررسی نمی‌شود؟ الف) ترصیع ب) اغراق ج) تضاد د) ایهام			۰/۲۵												
۳۳	در بیت زیر کدام آرایه ادبی وجود ندارد؟ «گر ندیدی قبض و بسط عشق را / گریه مینا نگر خندیدن ساغر ببین» الف) تضاد ب) لف و نشر ج) تشخیص د) تناقض			۰/۲۵												

	مرحله ۳: آزمون نوبت اول: علوم و فنون ادبی (۳)	رشته: ادبیات و علوم انسانی	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹	
	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت آزمون: ۱۱۰ دقیقه	
	منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی	مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۵	
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد).			نمره
	تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)			
۳۴	<p>با توجه به متن زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«باری چه دردسر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت. حالا که می‌بیند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف‌ها یادش رفته. تا یک فرآش قرمزپوش می‌بیند، دلش می‌تپد. تا به یک ژاندارم چشمش می‌افتد، رنگش می‌پرد. هی می‌گوید: امان از همنشین بد.»</p> <p>الف) نویسنده متن بالا چه کسی است؟</p> <p>ب) این متن از کدام کتاب انتخاب شده است؟ (چرند و پرند - امثال و حکم)</p> <p>ج) کاربرد واژه «ژاندارم»، بیانگر کدام ویژگی زبانی متن است؟</p> <p>د) دو کنایه پیدا کنید که مفهومی نزدیک به هم دارند.</p>			۱
۳۵	<p>سروده زیر از «عارف قزوینی» است، با بررسی این ابیات به سؤالات خواسته شده پاسخ دهید.</p> <p>«خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران گُنش آن خانه که بیت‌الحزن است جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن / بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است»</p> <p>الف) سراینده این ابیات از شاعران شاخص کدام دوره می‌باشد؟</p> <p>ب) کدام بیت بالا بر مفهوم «بیگانه ستیزی» اشاره دارد؟</p> <p>ج) در بیت اول هر یک از قسمت‌های مشخص شده، چه آرایه‌ای دارد؟</p> <p>د) یکی از بارزترین شاخصه‌های زبانی این سروده چیست؟</p>			۱/۲۵
۳۶	<p>دو ویژگی زبانی و یک ویژگی فکری متن زیر از کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» را بنویسید.</p> <p>«کارهای امیرنظام از ترتیب و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیه که خرج، دو کرور اضافه بر دخل بود و عمارت و مرمت خرابی‌های دیگر که به زودی محال می‌نمود و همه در یک دو سال صورت گرفت، گواه و دلیل بزرگی این مرد است.»</p>			۰/۷۵
۳۷	<p>با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«زین بی‌خردان سفلۀ بستان / دادِ دل مردم خردمند»</p> <p>الف) نام شاعر این بیت که سراینده شعر «من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید / قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید» نیز هست، را بنویسید.</p> <p>ب) ترکیب «مردم خردمند» وصفی و ترکیب «بی‌خردان سفلۀ» اضافی است. (درست / نادرست)</p> <p>ج) مفهوم کلی بیت را بنویسید.</p> <p>د) وزن بیت چیست؟</p>			۱
	سربلند و پیروز باشید			جمع نمره
				۲۰